

One Health in de regio

Onder de vlag van de ZLTO, de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie, vormen huisartsen en dierenartsen uit de Noord-Brabantse gemeente Hilvarenbeek een netwerkgroep. De groep bezoekt onder meer boerenbedrijven in de regio. “Zoönosen komen vaker voor dan wij huisartsen dachten.”

Astrid Plasschaert, huisarts in Hilvarenbeek, ontmoette ZLTO-medewerker Jos Peerlings ruim twee jaar geleden in haar spreekkamer. “We kregen het over zijn werk”, weet Plasschaert nog. “Jos vroeg of ik de dierenartsen en de veehouders hier in de buurt kende. Nee, eigenlijk niet, moest ik bekennen. Terwijl het belang daarvan mij wel bekend is. Samen met mijn vader, die dierenarts is geweest, heb ik een nascholing over zoönosen gevolgd.”

De Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) behartigt de belangen van zo'n 15.000 boeren en tuinders in Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Gelderland. “Het is in het belang van onze leden-veeouders dat huisartsen en dierenartsen korte lijnen hebben en kennis uitwisselen”, stelt Jos Peerlings. “Belangrijkste reden zijn zoönosen, ziekten die

van dier op mens worden overgedragen, zoals salmonella bij rundvee, vogelgriep bij pluimvee en Q-koorts bij geiten. Maar vergeet ook de problemen rond MRSA niet; die kunnen tijdens een ziekenhuisopname voor veel problemen zorgen.”

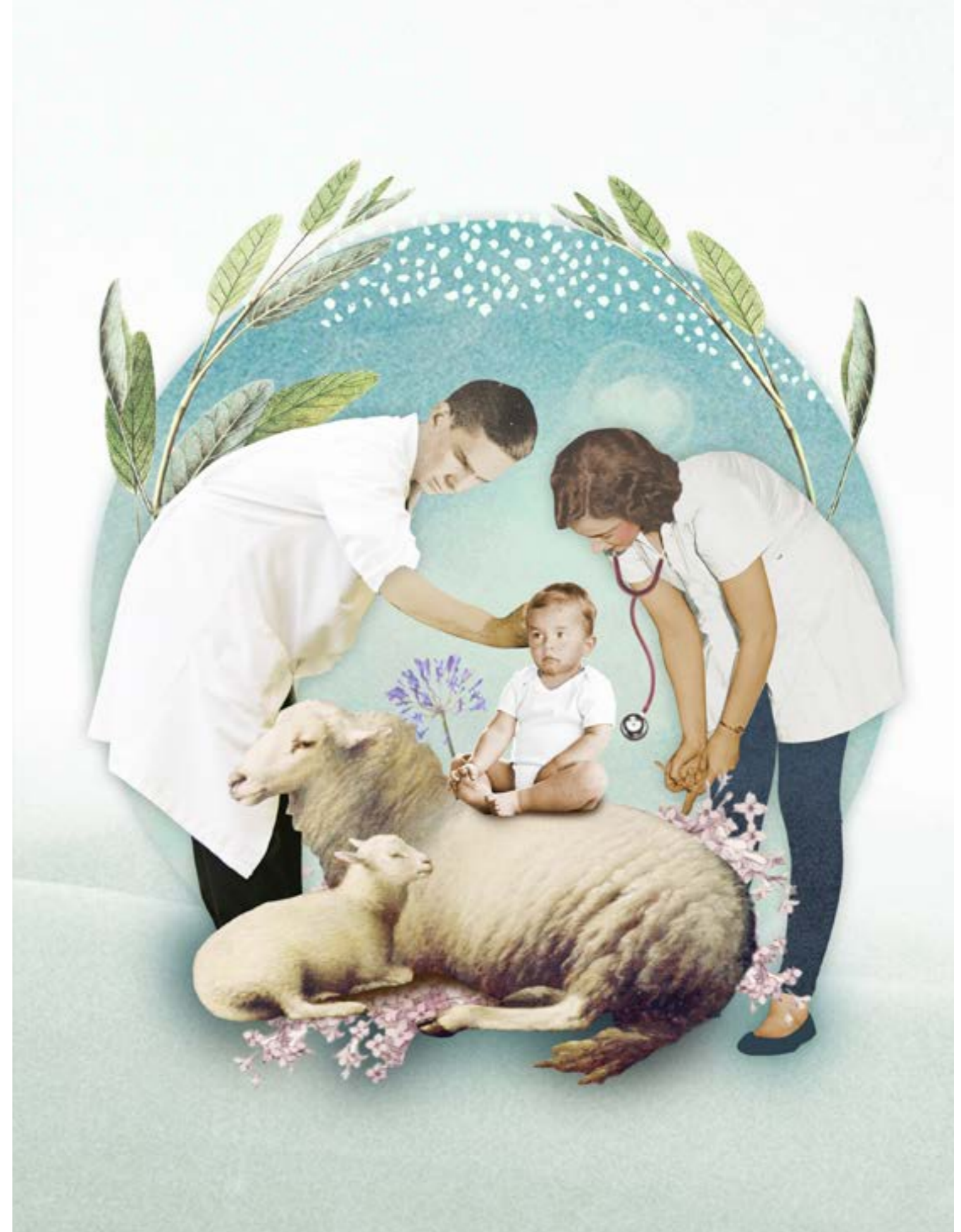
Belang inzien

Met het belang van de leden op het netvlies belde Peerlings huisarts Plasschaert een paar maanden na hun gesprek op. Plasschaert: “Jos stelde voor een keer samen te komen, met een veearts en een veehouder erbij, om te kijken hoe we nader tot elkaar konden komen in onze gemeente.” Chrys Charpentier, varkensdierenarts van Dierenartsen Midden Brabant (DAMB), is de veterinaire arts die werd uitgenodigd. Hij zei meteen ja. “De afgelopen decennia zijn huisartsen en dierenartsen uit elkaar gegroeid”, is Charpentier van mening. “Beide partijen hebben oogkleppen op. Bij ons was bij-

voorbeeld allang bekend dat Q-koorts voorkwam in Nederland, maar in de humane geneeskunde werd het gezien als ‘iets voor de dierenartsen’. Die oogkleppen moeten af.”

Die eerste ontmoeting kreeg een vervolg in de vorm van netwerkgroep SaMeDi, voluit: Samenwerking Medici en Dierenartsen. De huisartsen en dierenartsen uit de gemeente Hilvarenbeek komen sindsdien twee tot drie keer per jaar bij elkaar. “Hoewel het lastig is alle agenda's op elkaar af te stemmen, is de opkomst uitstekend”, zegt Charpentier. “We zijn altijd met meer dan twaalf. Dat zegt wel iets over het belang dat iedereen ervan inziet.”

Tijdens de bijeenkomsten komen relevante One Health-onderwerpen aan bod. Daarnaast gaat de groep op bezoek bij boerenbedrijven. “We hebben een rondleiding gehad op een melkveehouderij en een melkgeitenbedrijf”, vertelt huisarts Plasschaert. “Binnenkort bezoeken >

> we een pluimveebedrijf, waar ook een kinderopvang is gevestigd. Een bijzondere combinatie waar veel aandacht is voor de overdracht van ziekten van dier op mens.”

De geitenhouder bij wie de SaMeDi-groep op bezoek is geweest, is Piet Verhoeven. Hij ontving de huis- en dierenartsen met open armen. “Ik vind het belangrijk dat zij mij weten te vinden en ik hen, maar vooral dat zij elkaar snel weten te vinden. Ik heb laten zien wat wij doen en hoe we te werk gaan. Volgens mij waren de huisartsen wel onder de indruk van de aandacht die we besteden aan hygiëne en preventie.” Dat zag ook dierenarts Charpentier. “Veel huisartsen zijn nog nooit op een boerenbedrijf geweest”, zegt hij. “Terwijl hun oordeel gefundeerd moet zijn op eigen waarneming en niet op wat ze in de media lezen, want die berichten zijn vaak gekleurd.”

Gericht voorschrijven

Huisarts Plasschaert erkent dat het beeld dat zij had van diergeneeskunde niet klopt met de werkelijkheid. “In de veterinaire wereld zou veel antibiotica worden gebruikt. Maar dat is absoluut niet het geval, dat heb ik nu zelf gezien. In de dierenkliniek waar Chrys Charpentier werkt, hebben ze een eigen laboratorium

en zetten ze bijna alles op kweek, om vervolgens heel gericht antibiotica voor te schrijven. Ze zijn misschien zelfs wel strenger in het voorschrijven dan wij.”

Buiten de netwerkgroep om hebben de humane en veterinaire collega's nog geen beroep op elkaar hoeven doen. Dierenarts Charpentier: “Het belangrijkste is dat we elkaar goed kennen en elkaar over en weer op de hoogte kunnen brengen als we in het veld iets

tegenkomen.” Huisarts Plasschaert durft te stellen dat de netwerkgroep een positieve invloed op haar dagelijkse werk heeft. “Zoönosen komen vaker voor dan wij huisartsen aanvankelijk dachten”, zegt ze. “Geschat wordt dat een huisarts twee tot drie zoönosen per week in de praktijk ziet. Een luchtweginfectie kan ook een zoönose zijn; misschien houdt iemand wel papegaaien. Voor ons is het belangrijk om dat te weten. Ook is het

belangrijk om stil te staan bij het beroep dat iemand uitoefent en waarmee diegene mogelijk in contact is geweest. Het heeft niet altijd consequenties wanneer we een zoönose niet herkennen, maar bij het voorschrijven van antibiotica kan het schelen als we weten dat we met een andere ziekteverwekker te maken hebben.”

Inhaalslag maken

Inmiddels heeft de SaMeDi-groep navolging gekregen in andere Noord-Brabantse gemeenten. “We zijn nu op zeven plekken actief”, zegt Peerlings namens ZLTO. “Daarbij is de aanpak op maat en naar behoefte.” Mogelijk volgt er uitbreiding naar andere gemeenten en provincies. Peerlings: “De risico's van zoönosen houden de gemoederen al vele jaren bezig. Beleidsmakers hebben hun bureaulades vol liggen met beleidsnotities, plannen van aanpak en onderzoeken. Maar er is nog een inhaalslag te maken als het gaat om het contact in het veld tussen huisartsen, dierenartsen en veehouders. Zodat er niet alleen over, maar ook met elkaar gesproken wordt.”

Dat het contact in deze netwerkgroepen op lokaal niveau wordt geïnitieerd,

‘Geschat wordt dat een huisarts twee tot drie zoönosen per week in de praktijk ziet’

is volgens de leden van de groep in Hilvarenbeek een pre. Huisarts Plasschaert: “Als iets wordt opgelegd, roept dat vaak automatisch weerstand op. Nu hebben we zelf inspraak in hoe we de samenwerking vormgeven.” Dierenarts Charpentier is dezelfde mening toegedaan. “Wanneer het van bovenaf wordt gedirigeerd, krijgt het een formeel karakter. Terwijl je juist in een informele setting echt tot elkaar komt.” <